

A Magyar Természetvédők Szövetsége véleménye a Közép-Dunántúli Operatív Programról

Általános szempontok a terv értékeléséhez

1. A gazdaság dominálja a tervet, szemben a környezeti és társadalmi szempontokkal

Az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepció céljaként az életminőség javítását fogadta el a Kormány és az Országgyűlés, de az ÚMFTben és a KDOP-ban is ez csak az anyagi szempontokra szűkül. Az emberi élet minősége ezen felül tartalmazza az ember nem anyagi igényeinek kielégítését is, mint például a lelki és szellemi egészség és műveltség, a természeti környezet minősége, demokratikus jogok, szabadidő, biztonság, családi és közösségi kapcsolatok. Ezek növeléséhez való hozzájárulást hangsúlyozottan kell célul kitűzni a tervben.

Az életminőség torz értelmezése az egész terv cél és eszközszerét is eltorzítja. Ezért az OFK három átfogó célja közötti koherencia nem érezhető az anyagból, egyértelműen a szűken értelmezett gazdaság dominanciája, a GDP és a foglalkoztatás növelésének elsődlegessége jelenik meg, és az is elsősorban csak rövid távra tekintve. A gazdaság és a szűken értelmezett gazdasági versenyképesség fejlesztése nem válhat önálló és önhatalmú céllá. Az KDOP célja viszont a fenti tágabb értelemben vett társadalmi jólét emelése kell hogy legyen úgy, hogy a tevékenységek ne lépjék túl a természet eltartóképességét. A gazdaság tehát nem cél, hanem eszköz.

2. A horizontális elvek érvényesítése nem elégséges

A dokumentum néhányszor említi a horizontális elvek érvényesítésének igényét, stratégiai szinten és külön álló fejezetekben megemlítődnek a környezeti szempontok, de a prioritásoknál nem történik ezeknek megvalósítása.

Az akcióterv szinten és a pályázati kiírásoknál rendkívül fontos lenne a környezeti fenntarthatósági szempontok integrációja. A Magyar Természetvédők Szövetsége az elmúlt években a ROP IH megbízásából számos ROP pályázat környezeti fenntarthatósági értékelését végezte el és láttuk, mennyire fontos (lett volna) a különböző pályázati kiírások követelményeibe építeni a környezeti ügyeket, ami a pályázók helyzetét is megkönnyítette volna. Erről egy kiadványunk is megjelent „Zöld szempontok a környezetkímélő és fenntartható fejlődést szolgáló fejlesztésekhez” címmel, amelyben sok praktikus tanács található pl. foglalkoztatási, turisztikai, város rehabilitációs, közlekedési, infrastruktúra fejlesztési projektek „zöldítéséhez”. A kiadvány szempontokat adhat az akciótervek és kiírások környezeti szempontú javításához is. A kiadvány letölthető a www.mtvsz.hu honlapról. Pontosabb cím:

(http://www.mtvsz.hu/kiemelt_kiadvanyok.php?PHPSESSID=216ad3e596f35c779203d6b39e068da3)

A Magyar Természetvédők Szövetsége felajánlja a segítségét a KDOP szerkesztőinek, hogy az akciótervek és a pályázati kiírások véleményezésével javítsuk a környezeti integrációt.

Konkrét javaslatok

43-44. oldal

Közvetlen célként javasoljuk:

- A vállalkozások környezeti teljesítményének növelése.

Indokláshoz új mondat:

A fejlesztéseknél kiemelt szerepet kapnak a környezettudatos vállalatirányítással és a vállalkozások környezeti teljesítményének növelésével kapcsolatos intézkedések.

A műveleteknél:

„1.3. Művelet: A gazdaság innovációs miliójének és környezeti teljesítményének javítása

-...

- Innovációs és környezeti menedzsment szolgáltatások fejlesztése”

46-48. oldal

Az átfogó célnál:

„A prioritás átfogó célja a Közép-dunántúli régió turizmusának ~~növekedési~~ a környezeti szempontokra tekintettel lévő fejlődési pályára állítása”

Az indokláshoz új mondat:

Minden turizmus fejlesztési projektnek figyelmet kell fordítania a régió természeti értékeinek és a környezet állapotának megőrzésére. A szelíd és ökoturisztikai fejlesztések előnyben részesülnek.

49-51. oldal

3.1. Művelethez új pont:

„- A lokálpatriotizmus, a környezeti tudatosság és nevelés, környezet-, természet- és településvédelmi akciók és kampányok támogatása”

A prioritás indoklásánál olvasható, hogy szükség van az értékvédelemre, de az semmilyen műveletben nem található. Lényeges a környezeti nevelés és szemléletformálás, a környezetvédelem ESZA típusú támogatása, amelyre lehetőséget ad a szabályozás.

53-55 oldal

Az átfogó cél végére:

„... kistérségek eltérő igényeit és a környezeti fenntarthatóság szempontjait.”

67. oldal

A monitoring bizottság összetételénél a 66. oldalon kérjük az alábbi pontosítást:

- „a környezetvédelmi civil szervezetek egy delegált képviselője”

az „egy környezetvédelmi civil szervezet delegált képviselője” helyett, mivel általában a környezetvédő szervezetek delegálásáról van szó, nem valamely kiemelt szervezet delegálási jogáról.

Budapest, 2006. november 8.

Dr. Farkas István
Ügyvezető elnök